

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

פרשת לך - לך

הריצה אחר כסף

כסף גבוה מאוד לעניי העיר".
כאשר אמרו זאת לליזער הקמצן, כאילו קיבל כוחות עלומים... רוחו שבה אליו וצימאונו הנורא חלף ועבר כלא היה. **עצם המחשבה שיהיה עליו להיפרד מהכסף שברשותו, הפיחה בו כוחות להתמודד עם מצב כזה קשה כמו של צמא ורעב, כאילו גזרו עליו חס ושלום להיפרד מחלק מגפו ממש.**

וכבר חז"ל אמרו על כך "מרבם נכסים מרבה דאגה" כי הכסף באמת אינו מביא לאדם אושר אלא בדיוק את ההיפך מכך, הוא דואג כיצד ניתן לשמור עליו, כיצד להכפיל ולשלש את הכסף בשביל שיבואו הילדים לאחר המאה ועשרים שלו ויריבו על כך ויוסיפו כאב על כאבו, והוא ממש מתהפך בקברו על כך שלא ידע לנצל את זה לדברים טובים יותר מועילים ונצחיים..

מסופר על הרה"ג ר' מאיר שפירא מלובלין שדיבר באספה אחת שהיו בה הרבה עשירים, על תרומה לטובת ישיבת חכמי לובלין. והנה לפתע הוא רואה ילד קטן מסתובב בין כולם, קרא אליו ושאל אותו האם הוא הבין את תוכן הדרשה שהוא דיבר? השיב הילד שהוא לא הבין כלום, הוא רק שמע שהרב מדבר על כסף וכסף ועוד הפעם כסף. אמר לו הרב "למה אתה אומר שלא הבנת? הבנת את הדרשה יותר טוב מכל העשירים שנמצאים כאן!"

אנו צוחקים כאשר אנו רואים מקרים חריגים ומוזרים אלו, אך האם אין האדם הסטנדרטי מתנהג ומתנהל גם בצורה כזו? והנה כאשר מדובר בכסף הוא מסוגל לשבור, להרוס ולרמוס כל מה שהוא רואה בדרך בשביל היעד הנכסף שהוא הכסף.

הנהגה נכונה ומחוייבת!

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינחוק]. כמו כן ניתן

"ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי אברם וילכו והוא ישב בסדם" [י"ד, י"ז].
שואל הרה"ג ר' מרדכי פרוינדליך זצ"ל - היה נראה לכתוב בפסוק 'ויקחו את לוט בן אחי אברם' ולאחר מכן לציין שגם רכשו של לוט נלקח עמו ומדוע הקדים הפסוק את רכשו לוט לייחוסו?
ומסביר - כיוון שממונו של לוט היה כל כך חביב עליו, כאשר הוא נפל בשבי התורה מציינת לנו שלקחו אותו ואת רכשו שרכשו הוא חלק מגופו ממש. ופרט זה שהוא בן אחי אברהם הוא שולי בייחס לממונו.

הרי לנו עד כמה ישנם כאלה אשר מחשיבים את ממונם יותר מגופם, ורק כאשר רואים כסף המוח כבר לא עובד, והריצה אחר הכסף מטריפה ומשבשבת את דעתם ומוחם.

מסופר על עשיר גדול בשם ליזער שהיה גם קמצן גדול ולא היה נותן מאומה בשביל הזולת, כל שכן כאשר היה מדובר בעניי העיר ידו הייתה כפופה וקמוצה.

באחת מהשנים ביום הכיפורים הגיע ליזער לבית הכנסת, והתפלל כדרכו בבכיות וזעקות כבן המתחטא לפני אביו. והנה פתאום בשעת תפילת הנעילה נפל ארצה כשהוא מעולף.

יהודים טובים מיד ניגשו אל הרב שהורה לתת לו מעט מים בכפית לשיעורים. אך התברר שצימאונו של הגביר רק גבר יותר והיה חשש לפיקוח נפש ממש, שלחו אל הצדיק ר' חיים מצאנז מה לעשות עם ליזער האם אפשר לתת לו לשתות כאוות נפשו או שלא.

השיב להם הצדיק "אימרו לליזער שהוא יכול לשתות מים כאוות נפשו אך בתנאי שעל כל כוס מים שהוא שותה צריך הוא לתת סכום

פנינים ממח"ס "זרע שמשון"

לדבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני

"עקביא בן מהללאל אומר, הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה. דע, מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון. מאין באת, מטפה סרוחה, ולאן אתה הולך, למקום עפר רמה ותולעה. ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא"

מסביר בעל ה"זרע שמשון" השו"ע בחושן משפט [ס' שסט, ב'] כתב - מלך שקצץ אילנות מאחד בעלי הבתים בשביל לעשות באותו מקום גשרים, מותר לכולם לעבור עליו למרות שהגזירה לא הייתה על כל בני מלכותו. הסיבה לכך היא שכולם הסכימו וסמכו דעתם על מלך זה שהוא אדוניהם.

וזה מה שכתב התנא באבות "לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא"

הנהגה נכונה ומחוייבת!

פניני "אור החיים" הקדוש

לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"ויאמר ה' אל אברם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" [י"ב, א']

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - הקב"ה לא מודיע לאברהם אבינו לאיזו ארץ הוא צריך ללכת אלא אמר לו ללכת מארצו, וזה היה חלק מהניסיון שה' ניסה אותו לראות האם ימהר לעשות את מצות ה' יתברך מבלי לדעת להיכן הוא צריך ללכת.

כמו כן רמז הקב"ה לאברהם שהוא עתיד לראות את כל הארץ המובטחת וכפי שנאמר "שא נא עיניך וראה... צפנה ונגבה..." [י"ג, י"ד] שהקב"ה נתן לו כח הראיה לראות את כולה.

עוד מבאר הרב שאין השכינה שורה אלא בתוך בני ישראל ובעודן בארץ. וזו הכוונה בפסוק "אל הארץ אשר אראך" שארץ ישראל ראויה לך ואתה ראוי לה ועל ידי שניכם תשרה השכינה.

וארץ ישראל ללא ישראל או בני ישראל ללא ארץ ישראל - כשהם בגלות אינם ראויים להשראת השכינה ולרוב ההצלחות.

הלכה למעשה

הרב מנשה חורנו שליט"א עד מתי אפשר להתחיל סעודה שלישית?

עד כרבע שעה אחרי שקיעה-כ"ה בביאור"ל ד"ה משתחשך. ואפשר להוסיף שכתב בביאור"ל בסימן תטו' סעיף ג' ובשעה"צ בסימן תצח' אות לו' שעיקר ההלכה כר' יוסי. וכ"פ באו"צ ח"ב עמ' קצה', אולם עדיין אין זו הכרעה גמורה, כמש"כ שעה"צ סימן תרכ"ג אות יא'. ואין להסתמך כלל על מש"כ במשנ"ב הנ"ל דאם תאב הוא לאכול, שרי אף בשאר אכילה, כיון שביאר בשעה"צ אות ג' שנסמך בזה על מש"כ שו"ע בסימן רסא' דבשקיעה עדין לא התחיל ביה"ש כשיטת ר"ת, ומנהגו בצורה ברורה דלא כשיטה זו). **אולם באופן זה אין לו לאכול לכתחילה יותר משיעור מצומצם**, כיון שיוצא עי"ז י"ח לא שייך לומר יבא ספק מצוה וכו', **אלא אם כן תאב לאכול**. וכן אין שייך להסתמך על המתירים בשכבר יצא י"ח. וממילא אין לו גם לאכול יתר דברים הבאים תוך כדי הסעודה, כחי סלטים מיני מגדים ועוד. (משנ"ב רצט' סק"א ושעה"צ אות ב').

אם אכל איזה עוגה או איזה פרי בצהרים, כיון שאיכא למ"ד שיוצא בכה"ג י"ח סעודה שלישית. וכן איכא למ"ד מצות דרבנן אי"צ כוונה (ע' משנ"ב סימן ס' סק"י). נמצא שיתכן ויצא כבר י"ח סעודה שלישית, **לכתחילה לא יתחיל בסעודה שלישית ביה"ש, אלא יסתמך על מה שכבר אכל**, שאי אפשר לומר יבא מצוה וידחה איסור, כיון שאין המצוה ודאית. ומ"מ אם צריך ביותר לסעודה (כשבתות חתן שהוא ביוש גדול שכולם סועדים, והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו, או אם רעב ביותר) יוכל להסתמך על שני הטעמים האחרים ויתחיל סעודתו ביה"ש. (שעיקר ההלכה אפילו דרבנן מצוות צריכות כוונה, כמבואר במשנ"ב סימן ס' סק"י, ובסימן תפט' סק"יז).

סעודה שלישית צריך לאכול בשבת עצמה ולא אחרי שקיעה, מתרי טעמי: א. אחרי שקיעה זה כבר זמן בין השמשות, ספק יום ספק לילה, נמצא שיתכן ולא סעד בשבת עצמה.

ב. משקיעת החמה, כיון שהוא ספק לילה, חל איסור אכילה עד שיבדיל. (כמבואר כ"ז בשו"ע רצט' סעיף א' ובמשנ"ב סק"א). **ואין די במה שעושה איזה ביש קטן קודם שקיעה, כיון שאת השיעור שיוצא בו י"ח צריך לאכול ביום.** ומהו השיעור? לכתחילה מעט יותר מכביצה פת, ומי שדחוק יכול לקיימה בכזית. (משנ"ב רצא' סק"ב, ואז יכול להמשיך סעודתו גם בלילה, שו"ע רצט' סעיף א', אבל אם אוכל דברים שנחלקו הפוסקים אם מועילים, כמו מזונות ופירות כדלקמן, לא יוכל להמשיך, שאין שייך לומר יבוא עשה וידחה וכו', כיון שאין ודאי מקיים מצוה עי"ז) ואם גם זה קשה לו יכול להקל במיני מזונות, ואם גם זה קשה יאכל בשר או דג, ולכל הפחות יאכל איזה פרי. (כ"ז בשו"ע רצא' סעיף ה'). הנכון שיתחיל סעודתו לכל הפחות עשר דקות קודם שקיעה, כבכל יום שאין מתחילין סעודה סמוך (חצי שעה קודם) לזמן קריאת שמע. (משנ"ב רצט' סק"ב).

מי שלא התחיל סעודה שלישית עד השקיעה, כיון שזמן זה הוא ספק, אמרינן יבא ספק מצות סעודה שלישית וידחה את ספק איסור אכילה קודם הבדלה, ותו דלדבר מצוה יכול להסתמך על המתירים **בכה"ג ויתחיל מיד את סעודתו** (כ"ז בשעה"צ אות ב', ואיכא סברא נוספת להתיר, כיון שלר' יוסי לא הגיע עדין זמן ביה"ש

פניני האלשיך הקדוש לרבנו הקדוש ר' משה ב"ר חיים אלשיך זיע"א

"ויאמר ה' אל אברהם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך, ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה" [י"ב, א'-ב']

כותב האלשיך הקדוש - לאברהם אבינו היו שתי סיבות להישאר בחרן: **הסיבה הראשונה** שעדיף להחזיר בתשובה את אביו ויזכה בנחלת הקב"ה. ועוד שאביו היה ראש בית אב ועדיף לו להיות נטפל אליו. ובאמת שתרן חי אחרי צאתו מחרן שישים שנה. **הסיבה השנייה** שיותר קל להחזיר בתשובה את בני עמו ומולדתו אשר הם מכירים אותו מאשר גוי כזה אשר רק שמעו עליו ולא מכירים אותו. **על כך אמר לו הקב"ה** שלא יעשה עצמו טפל לאביו וילך אחריו, אלא לך לך לעצמך, ותרן צריך להיות טפל לאברהם. וכל מה שאברהם אבינו מגייר בארצו יש בהם שתי חסרונות שהם אינם מזרעו, ונפשותם אינה גדולה באיכות. אך בארץ אשר הוא הולך לשם, ה' יתברך יעשה את אברהם בריה חדשה ויעמיד ממנו גוי גדול ועצום אשר נפשם חצובה מתחת כסא הכבוד והם טהורים ומזוככים וקרובים אל הקב"ה. ועוד שהברכה שהקב"ה ייתן לאברהם תהיה גדולה יותר ממה שהוא יכול לגייר אנשים במקום שהוא נמצא. **יוצא שהליכתו לא תגרום למיעוט עובדי ה', ואל לו לאברהם לדאוג בשל כך.**

**שיעור חדש נפתח
לציבור הרחב!!**

**הנכם מוזמנים לשמוע דברי
תורה וחיזוק
בבית הכנסת "אוהל דוד"
ברח' קוסובסקי
מפי הרבנים הגאונים:
ה"ר ינון ראובן שליט"א
ה"ר גדעון ראובן שליט"א
אי"ה בימי שלישי
בין השעות 8:00 - 9:00 בערב
כיבוד יגף מאקול!
הערב מוקדש לרפואת:
יחזקאל בן מרים**

"ואלה יעמדו על הברכה" אשר בזכותם עלון זה יוצא לאור

<p>עולמות הציעות ומומחה באיכות לא נתפשים רח' אלקבץ 4, גבעת שאול, ירושלים (מול ברוך פארוס) טל: 058-6505815 olam.hatsitsit@gmail.com</p>	<p>פיסטוקס הפסגה 37</p>	<p>העלון מוקדש לישועה, להצלחה ולשמירה לכל עמ'י ולחייילי ישראל. לרפואת כל הפצועים, ולשחרור כל השבוים. וזוכה לגאולה האמיתית והשלמה בחסד וברחמים!!</p>	<p>לרפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל: אוריה חסיה בת רייזל לאה רינה, מיטל בת גלדס, מיקה אסתר בת עדי, אבנר בן רחל</p>	<p>העלון מוקדש להצלחה, לזיווג הגון, לזרע בר קיימא, ולהצלחת התורם ובני משפחתו ברוחניות ובגשמיות וכל מילי דמייטב.</p>
<p>מ.מ. בניה ושיפוצים שיפוצים כלליים</p>	<p>המפולת בשפוחה רח' קריית משה 11 02-5717813</p>	<p>מפגש הפסגה הפסגה 10 קפה, משקאות, ממתקים, מתנות, לוטו, בלוניס ועוד..</p>	<p>נעלי קרן אור נעלים לכל המשפחה רח' הרב שלמה אלקבץ 4 גבעת שאול 058-5777795</p>	<p>אליעזרא - אלקטרוניקה פלאפונים, נגנים, מצלמות ועוד... רח' הפסגה 45 053-3188440 073-3134400</p>
<p>לתרומות ולרכישת הספרים "מתיקות ועריבות התורה" ניתן להתקשר למס' 0527151420</p>	<p>קנדרלק מילקה קרן מילקה שיקים, מילקשיקים, איסיס, מבחר שוקולדים חלביים בתפוזות הפסגה 37 בית וגן אלרוי 050-9111051</p>	<p>צ'אבס בשר • עופות • דגים בית וגן הפסגה 10 02-6439131 מוקד הזמנות, והזמנות בווצאפ 050-260-3330</p>	<p>מספרת - אליהו 050-9094047 בית וגן 42</p>	<p>לעילוי נשמת ישראל בן גאולה ת.נ.צ.ב.ה.</p> <p>פיצה יואל'ס בית וגן מקיימים בקשתו של ר' יואל ז"ל לתת יותר ולגבות מחות! 02-64-222-90 יואל'ס PIZZA & MORE</p>

BOLD | yael71387@gmail.com